

B.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination

OCT/NOV-2025 (NEW COURSE)

CONTEMPORARY INDIA AND EDUCATION(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks:70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

(૧૦)

- 1) કેળવણીનો અર્થ જણાવો.
- 2) તત્વજ્ઞાનની કોઈ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- 3) સામાજિક વૈવિધ્ય એટલે શું?
- 4) સામાજિક પરિવર્તનની કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
- 5) ગાંધીજીના મતે શિસ્તનો ખ્યાલ જણાવો.
- 6) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચને બીજા કયાં નામે ઓળખવામાં આવે છે?
- 7) અનૌપચારિક કેળવણી એટલે શું?
- 8) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચનો સમયગાળો જણાવો.
- 9) TET નું પૂર્ણ નામ લખો.
- 10) RMSA નું પૂર્ણ નામ લખો.

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ દશ(10) પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૨૦)

- 1) તત્વજ્ઞાનની કોઈ બે વ્યાખ્યા લખો.
- 2) કેળવણીની કોઈ બે વ્યાખ્યા લખો.
- 3) ગાંધીજીએ સૂચવેલ શિક્ષણ પદ્ધતિઓ જણાવો.
- 4) શાળા વ્યવસ્થાપનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની કોઈ બે બાબતો જણાવો.
- 5) ભારતીય સમાજની કોઈ ચાર લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- 6) પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકની ભરતી અંગેની ગુણાંકન યોજના જણાવો.
- 7) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચની સ્થાપના વિશે ટૂંકમાં જણાવો.
- 8) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચનીની કોઈ બે ભલામણો જણાવો.
- 9) SSA ના કોઈ બે ધ્યેયો ટૂંકમાં સમજાવો.
- 10) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ(૧૯૮૬)માં ૧૯૯૨માં થયેલા કોઈ બે સુધારાઓ જણાવો.
- 11) RMSA ની કોઈ બે જરૂરિયાત જણાવો.
- 12) સ્વામી વિવેકાનંદજીના મતે શિસ્તનો ખ્યાલ ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ છ(06) પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૨૪)

- 1) ગાંધીજીના મતે શિક્ષણના ધ્યેયો ટૂંકમાં સમજાવો.
- 2) તત્વજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
- 3) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચે માધ્યમિક શિક્ષણ સંદર્ભે કરેલી ભલામણો જણાવો.
- 4) સામાજિક પરિવર્તન સંદર્ભે શિક્ષકની ભૂમિકા ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.
- 5) SSA ના ઘટકો વિશે સમજૂતી આપો.
- 6) કેળવણી અને તત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- 7) RTE Act-2009 ની જરૂરિયાત ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે(02) પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર આપો.

(૧૬)

- 1) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ-1986 ની મહત્વની જોગવાઈઓ સમજાવો.
- 2) સામાજિક પરિવર્તન પર અસરકર્તા પરિબલો સમજાવો.
- 3) સ્વામી વિવેકાનંદજીના મતે શિક્ષણની સંકલ્પના, ધ્યેયો અને અભ્યાસક્રમની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

Que.1 Give answer of the following all questions in brief.

(10)

- 1) State the meaning of education.
- 2) Mention any two characteristics of philosophy.
- 3) What is social diversity?
- 4) Write any one definition of social change.
- 5) State the thoughts about discipline according to gandhiji.
- 6) By which another name is national education commission known?
- 7) What is informal education?
- 8) State the duration of secondary education commission.
- 9) Write the full form of TET.
- 10) Write the full form of RMSA.

Que.2 Give answer any ten (10) of the following question.

(20)

- 1) Write any two definitions of philosophy.
- 2) Write any two definitions of education.
- 3) State the methods of education suggested by gandhiji.
- 4) Mention any two things to keep in mind in school administration
- 5) Mention any four characteristics of Indian society.
- 6) State the merit scheme for recruitment of teacher in primary school.
- 7) State the establishment of national education commission in brief.
- 8) Mention any two recommendation of secondary education commission
- 9) Explain any two aims of SSA in brief.
- 10) Mention any two amendments made in 1992 in national education Policy (1986).
- 11) State the any two need of RMSA.
- 12) Clarify concept of discipline according to swami vivekanandaji.

Que.3 Give answer any six (06) of the following question.

(24)

- 1) Explain the aims of education according to gandhiji in brief.
- 2) Clarify the nature of philosophy.
- 3) State the recommendations of national education commission according to secondary education.
- 4) Clarify the role of teacher context to social change in brief.
- 5) Explain the components of SSA.
- 6) Clarify the relation between education and philosophy.
- 7) Clarify the need of RTE Act-2009 in brief.

Que.4 Give answer any two (02) of the following question in detail.

(16)

- 1) Explain the important provisions of national education policy-1986.
- 2) Explain the factors affecting social change.
- 3) Discuss the concept, aims and curriculum of education according to swami vivekanandaji.
